

Raadsplein besluitvormend

Datum 29 oktober 2018

onderwerp	Resultaten mantelzorgmonitor 2018
portefeuillehouder	Klaas Sloots
informant	Dijk, Erna van (2110)
medeopstellers	
afdeling	Maatschappelijke Ontwikkeling
bijlagen	Voorstel: Informatienota Resultaten mantelzorgmonitor 2018 Bijlage: Mantelzorgmonitor

Voorgesteld besluit raad

Kennis te nemen van de resultaten van de mantelzorgmonitor 2018

Informatienota voor de raad

Datum 4 september 2018

Onderwerp	Resultaten mantelzorgmonitor 2018
Versienummer	V1.3

Portefeuillehouder Klaas Sloots

Informant G.R. van Dijk
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling / OW
Telefoon 038 498 2110
Email GR.van.Dijk@zwolle.nl
Bijlagen 1. mantelzorgmonitor

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

1. Kennisnemen van de resultaten van de mantelzorgmonitor 2018.

Datum 4 september 2018

[Toelichting op het voorstel](#)

Inleiding

In 2015 zijn er extra middelen beschikbaar gekomen voor mantelzorgondersteuning. Er zijn de afgelopen jaren voorstellen gedaan over de inzet van deze middelen. Zo is afgesproken, naast de basistaken van een steunpunt mantelzorg, in te zetten op het communicatieplatform OZO verbindzorg, bepaalde groepen mantelzorgers zoals mantelzorgers van GGZ cliënten, jonge mantelzorgers etc. Ook is besloten nieuwe initiatieven voor lotgenoten te financieren en een pilot te starten met nachtzorg voor mensen met dementie. Om te kunnen volgen wat het effect is van deze inzet, is afgesproken om dit door middel van een mantelzorgmonitor te doen. De eerste monitor is verschenen in 2016 en kan dus gebruikt worden als een soort nulmeting. De tweede ligt nu voor u. Deze monitor is samengesteld uit gegevens van Zwolle Doet, buurt voor buurt, landelijke gegevens en er is een onderzoek uitgezet onder het burgerpanel. Over de vragen die gesteld worden in het onderzoek is overleg geweest met de Mantelzorgadviesraad, het Sociaal Wijkteam en het steunpunt Mantelzorg (Zwolle Doet).

Kernboodschap

Het beeld dat de monitor laat zien is overwegend positief. Het lukt steeds beter om de mantelzorgers in de stad te vinden en hen bekend te maken met het ondersteuningsaanbod. De bekendheid is gegroeid van 56 % in 2016 naar 64 % in 2018. Dat is een mooie stijging, maar relatief veel mantelzorgers zijn nog (steeds) onbekend met de ondersteuningsmogelijkheden. Het percentage mantelzorgers dat zich (zwaar) overbelast voelt is gedaald van 7 % in 2016 naar 4 % in 2018. Voor wat betreft de kenmerken van de mantelzorgers en de verleende mantelzorgtaken is niet veel veranderd ten opzichte van 2016.

Consequenties

1. Vinden van mantelzorger

Twee jaar lang is (naast overige communicatie uitingen) huis aan huis een brief bezorgd met daarin een oproep aan mantelzorgers en zorgvragers om een individuele waardering aan te vragen en kennis te nemen van de verschillende vormen van ondersteuning. Dit heeft ertoe geleid dat het aantal ingeschreven mantelzorgers bij het steunpunt Mantelzorg is gegroeid van 1951 in 2015 naar 4638 op 31 december 2017. Deze mantelzorgers worden door het steunpunt geïnformeerd over diverse activiteiten, nieuwe ontwikkelingen enz. die interessant voor hen kunnen zijn.

2. Ondersteuning mantelzorger

Het ondersteunen van mantelzorgers om te voorkomen dat zij overbelast raken is niet alleen een taak van het steunpunt mantelzorg en het sociaal wijkteam. Er zijn gesprekken gevoerd met verschillende zorgorganisaties waaronder de zorgorganisaties voor mensen met GGZ problematiek om meer oog te hebben voor de positie van de mantelzorger en zijn relatie met de zorgvrager. Ook zijn er nieuwe “producten” ontwikkeld voor mantelzorgers van mensen met dementie. Het aantal mantelzorgers dat individuele ondersteuning van Zwolle Doet heeft ontvangen is gegroeid van 546 in 2015 naar 753 in 2017. Helaas is uit het klantregistratiesysteem dat door het SWT wordt gebruikt niet te herleiden hoeveel mantelzorgers een vraag hebben neergelegd. Op het moment dat de mantelzorger een vraag aan het SWT stelt is hij immers zelf een klant geworden.

Ook OZO verbindzorg als communicatieplatform dat de verbinding legt tussen formele en informele zorg aan kwetsbare ouderen is fors gegroeid. In 2016 stonden 239 mantelzorgers ingeschreven. Nu zijn dat er 753. Mantelzorgers geven aan tevredener te zijn met het aanbod.

De belangrijkste wens van mantelzorgers ten aanzien van ondersteuning is financiële compensatie voor bijvoorbeeld reiskosten of gemiste inkomsten. Deze vorm van ondersteuning kennen wij in Zwolle

Datum 4 september 2018

niet en dit vraagt ook een andere benadering van mantelzorg en mantelzorgers. Mantelzorg zou dan immers niet langer onbetaalde informele zorg zijn.

3. Mantelzorgwaardering

De dag van de mantelzorg is inmiddels uitgegroeid tot een week van de mantelzorg en in 2018 zijn er zoveel activiteiten ingebracht door diverse organisaties in de stad dat er zelfs sprake is van een maand van de mantelzorg. Het onderwerp mantelzorg leeft in Zwolle. Onderwijsinstellingen als Deltion maar ook culturele organisaties als Zwolse Theaters, Museum de Fundatie, ouderzorgorganisatie Het Zand, de verschillende lotgenotencafés, bedrijven als Borrel, Restaurant UNO en vele anderen bieden belangeloos een activiteit aan in het kader van mantelzorgwaardering. De ene is meer informatief de andere ontspannend. Een fantastisch aanbod dat door Zwolle Doet wordt gestimuleerd en gecoördineerd.

Ook de individuele waardering kent een enorme groei aan toegekende aanvragen. Van 1099 in 2015 naar 3520 in 2017. Deze groei is inmiddels niet meer op te vangen binnen het beschikbare budget voor de individuele waardering. Omdat in 2018 minder gebruik van nachtzorg voor mensen met dementie is gemaakt dan voorzien, kan dit budget toegevoegd worden aan de individuele waardering voor 2018 en 2019. Voor de langere termijn zal wellicht een aanvullend budget van ongeveer € 70.000,-- nodig zijn. Dit wordt meegenomen in de perspectiefnota voor 2020 en verder.

4. Respijtzorg

20 % van de mantelzorgers heeft behoefte aan tijdelijk vervangende zorg (respijtzorg). Meer dan de helft van deze 20% geeft aan dat de zorgvrager dit echter niet wil of dat de zorg zo complex is dat deze moeilijk is over te dragen. De huidige vormen van respijtzorg, logeeropvang, vrijwillige thuiszorg, dagebesteding etc. komen tegemoet aan een deel van de vraag maar is niet in alle gevallen een goede oplossing. De afgelopen periode is geëxperimenteerd met nachtzorg voor mensen met dementie. Op basis van de signalen van het steunpunt Mantelzorg, het Sociaal Wijkteam en de casemanagers dementie was de verwachting dat hier veel gebruik van gemaakt zou worden. Dit blijkt in de praktijk een stuk lastiger. Na afloop van de pilot die tot 1 november 2018 duurt, wordt u hierover nader geïnformeerd.

De afgelopen jaren is wel meer bekendheid gegeven aan de veelheid aan mogelijkheden van respijtzorg. Tijdens de dag van de mantelzorg hebben verschillende organisaties zich gepresenteerd aan mantelzorgers en zijn vragen beantwoord. Door de veelheid aan voorzieningen, financieringsmogelijkheden en wensen/mogelijkheden van zorgvrager en mantelzorger is het vooral maatwerk. Zwolle Doet en ook de medewerkers van het SWT kunnen mensen hierbij ondersteunen.

Communicatie

Over de resultaten wordt met betrokkenen gecommuniceerd.

Vervolg

Over de resultaten van de monitor gaan wij de komende tijd in gesprek met het steunpunt mantelzorg, het sociaal wijkteam en de mantelzorgadviesraad namens de mantelzorgers. In principe is er geen aanleiding om grote veranderingen in het nu uitgevoerde beleid voor te stellen. Wel willen we met bovengenoemde organisaties bespreken hoe meer ingezet kan worden op het versterken van de mantelzorger in zijn contact met de zorgvrager. Wat heeft de mantelzorger nodig om de eigen grenzen beter te bewaken, aan te geven en (vrije) tijd te creëren. Ook willen we met hen bespreken hoe de zorgvrager meer bewust kan worden van de positie van de mantelzorger. Dit wordt een moeilijke opgave omdat een afhankelijkheidsrelatie zoals tussen zorgvrager en mantelzorger uiterst kwetsbaar is. Er speelt immers in een relatie tussen partners, ouder-kind, vrienden etc. meer dan alleen de relatie zorgvrager-zorgverlener. Schuldgevoel en emotionele betrokkenheid maken het moeilijk om rationeel

Datum 4 september 2018

aan te kunnen geven waar zorgvrager of mantelzorger nu echt bij gebaat zijn. Verder gaan wij in ieder geval met dezelfde organisaties zoeken naar andere mogelijkheden om de bekendheid van de ondersteuningsmogelijkheden de komende jaren verder te vergroten.

Openbaarheid

Deze informatie en de mantelzorgmonitor 2018 zijn openbaar

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Datum

4 september 2018

Jaargang

Kenmerk 48604

Onderwerp Resultaten mantelzorgmonitor 2018

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 25-09-2018

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 29 oktober 2018,

de voorzitter,

de griffier,